

5. **Bošcović A.** Clifford Geertz: Writing and Interpretation. Sociologija. 2002. Vol. 44. P. 44–56.

6. **Geertz C.** The Interpretation of Cultures. Selected Essays. New York: Basic Books, 1973. 478 p.

7. **Kaploun V.** From Geertz to Ryle: the *thick description* concept and institutional analysis of cultures. Moscow: Publishing House of the Higher School of Economics, 2013. 24 p.

8. **Zorin A.** Ideology, Semiotics and Clifford Geertz: Some Russian Reflections / History and Theory. 2001. Vol. 40, Feb. P. 57–73.

Сухих Л.О.

кандидат філософських наук,
доцент кафедри ЮНЕСКО
«філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних
дисциплін Харківського
національного університету
сільського господарства імені
Петра Василенка

Фірсова Л.В.

кандидат філософських наук,
професор кафедри ЮНЕСКО
«філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних
дисциплін Харківського
національного університету
сільського господарства імені
Петра Василенка

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АДАПТАЦІЇ ТА ФІЛОСОФІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

У статті аналізується проблема сучасного етапу розвитку штучного інтелекту. Автор показує, що інформаційна картина світу формується за рахунок використання електронних носіїв, можливості яких удосконалюються швидкими темпами. У статті робиться висновок, що інформаційна адаптація сучасної людини в світі розвитку технологій стає проблемою.

Ключові слова: інформаційна адаптація, штучний інтелект, віртуальні помічники, соціальна комунікація.

В статье анализируется проблема современного этапа развития искусственного интеллекта. Автор показывает, что информационная картина мира формируется за счет использования электронных медиа, возможности которых совершенствуются Быстро темпами. В статье делается Вывод, что информационная адаптация современного человека в мире развития технологий становится проблемой.

Ключевые слова: информационная адаптация, искусственный интелект, Виртуальные помощники, социальная коммуникация.

The article analyzes the problem of the current stage of artificial intelligence development. The author shows that the information picture of the world is formed by the use of electronic media, whose capabilities are being improved at a rapid pace. The article concludes that information adaptation of the modern man in the world of technology development becomes a problem.

Keywords: information adaptation, artificial intelligence, virtual assistants, social communication.

Проблема розвитку штучного інтелекту актуалізувалась останнім часом. Процес створення штучного інтелекту - це та реальність, в якій ми вже існуємо, і це те майбутнє, яке реально настає. Природний шлях розвитку технократичного суспільства саме за розвитком штучного інтелекту. В даний час неможливо існувати і працювати в застарілій парадигмі, тобто працювати без використання електронних пристроїв і віртуальних помічників. Розвиток робототехніки відкриває все нові можливості в вдосконалення технологій в суспільстві, які, в свою чергу, є

показником розвитку будь-якої держави, рівня розвитку його технічного прогресу.

Необхідність впливу на людину, на його думку, його смаки і переваги, його цінності і на його ідеологічну позицію все більш стає актуальним завданням у сучасному суспільстві. Контроль над увагою індивіда здійснюється за допомогою поширення певної інформації, часто відібраної, через привабливі сюжети. В інформаційному середовищі відбувається гонка за людською увагою за допомогою нових технологій - через електронні пристрої, за допомогою соціальних мереж.

Електронні носії дають інформаційну картину світу і роблять її доступною для людини в будь-якій точці світу, що в цілому прогресивно. Але виникають нові проблеми у зв'язку з розвитком електроніки і штучного інтелекту. Так, змінюється саме мислення людини, його спосіб прийняття та осмислення інформації. З'явилося нове явище - «кліпове мислення» - мислення людини, яке базується на переглядах відеороликів. Сучасна звичайна молода людина все більше бачить світ через візуальний ряд і, як наслідок, вона перестає читати, вона все більше задовольняється переглядами кліпів, роликів, картинок, які легше сприймаються, ніж читання. Але, без читання книг, людина стає безграмотною, вона не читає і не пише, вона дивиться або слухає. За цим стоять технології, які дозволяють маніпулювати людською свідомістю.

Сьогодні інформація є найціннішим активом в світі, так як за допомогою її можна заволодіти людськими умами. В історії розвитку людського суспільства тривалий час земля і природні ресурси були найціннішим активом, гостра боротьба велася за землі. У 19 столітті найціннішим активом стала техніка, в сучасному світі саме інформація набула таку силу. Володіння інформаційними потоками окремими людьми дає можливість регулювати бажання людей, а, отже, управляти їх мисленням і діями. Інформація про людину потрібна бізнесу, політиці, телеіндустрії. Дані про переваги тієї чи іншої людини збираються і, відповідно до отриманих відомостей, вибудовується образ користувача, майбутнього замовника. Потім вибудовуються необхідні акценти для обробки свідомості людини. Дані про конкретного користувача продаються бізнес корпораціям. Це потрібно політичним партіям, для їх впливу на вибір громадянами тієї чи іншої політичної лінії, виникає потреба знати інтереси і можливі, переваги громадян. Інформація про людину дуже важлива, в тому числі і для телеіндустрії. Таким чином, саме інформація стає особливою цінністю в сучасному світі, вона виступає символом нових досягнень суспільства. Шляхом одержання інформації про людину стають гаджети, тобто електронні носії інформації.

Природа людини така, що особистість, як біологічна істота, завжди прагне до отримання задоволення і набуття щастя.

Біологічний організм з необхідністю виробляє гормон щастя - ендорфін. Для самореалізації людині необхідно вписатися в соціум, стати соціально затребуваним, що, стає можливим тільки при отриманні відповідних даних від навколишнього соціуму. Але, люди за своєю природою, також і соціопати, тобто прагнуть захиститися від світу соціальності, де існує сила, що змінює індивіда. Особливо, це має місце в сучасному світі, де загальний темп розвитку суспільства збільшується, обсяг інформаційних даних зростає, і, відповідно до цього, необхідність психологічної адаптації людини до життя змінюється. До того ж, за своєю природою людина «візуал» і «аудіофіла», тобто сприйняття навколишньої дійсності здійснюється швидше і яскравіше через зорове і слухове сприйняття, тобто через деяку картинку, і менш швидко, ніж через читання і уявний аналіз. Сучасні технічні пристрої (гаджети) їх розробка і впровадження дозволяють вирішувати проблему індивідуального отримання інформації людиною і соціальної адаптації. Розробники віртуальних носіїв інформації наділяють їх функцією помічника в контактах з соціумом.

Одна з сучасних проблем соціальної комунікації полягає в тому, що отримання людиною нової інформації в світі здійснюється в значній мірі через електронні пристрої. Велику частину часу люди проводять у смартфонах, телефонах, перед екранами електронних пристроїв. Ця тенденція зрозуміла також і

тим, що проблемою століття стає самотність людини. Спілкування в колективі, сім'ї викликає часом негативні емоції. Людина спілкується через смартфон, через електронний пристрій. При цьому, технічні можливості вдосконалення електронних носіїв, в силу розвитку нових технологій, швидко зростають.

Швидкість «навчання» технічного пристрою величезна, 14 мільярдів запитів в день може обробити віртуальний помічник. Віртуальний помічник смартфона озвучується голосом людини і тому втрачається сприйняття такого пристрою як машини, робота, воно стає як би живою людиною, що розмовляє по телефону.

Розробниками віртуальних пристроїв враховується психологія людської поведінки при контакті з інженерними системами, яка має деякі особливості. У багатьох випадках, при сучасних технічних можливостях людина при тестуванні не може розрізнити робота і людини. Голосовий помічник ніби оживає, стає реальною істотою. Голосовий помічник вже на 100% правильно розшифровує питання і на 90% дає правильну відповідь. Віртуальні помічники «живуть» в електронних пристроях (в комп'ютерах, в телефонах, в смартфонах). Історія їх виникнення тягнеться ще від 1962 року, коли компанією IBM була винайдена машина, яка розуміла людську мову (16 слів). Великий прорив в їх винахід був в 90-і роки минулого століття, коли з'явилася «Скрепка» від компанії Майкрософт, «Ширра» від Apple 2011, "Аліса» від Яндекс (2017). Помічники можуть: підказати котра

година, яка погода, включити кіно, поставити музику за настроєм замовника, знайти рецепт в інтернеті і т.д. Ставити дурні питання стає нашою забавою, але система самонавчається і поступово віртуальний помічник стає гострою необхідністю для нас, необхідністю для роботи і життя. Робот знає твої звички, уподобання, чим ти будеш займатися у вільний час і т.д. Створюється враження, що робот знає людину краще, ніж навколишні люди. Помічник може по телефону подзвонити, поговорити і замовити столик в ресторані, замовити їжу, замовити одяг у магазині, те, що подобається. Людині стає легше спілкуватися з машиною, ніж з іншою людиною.

Ринок розвитку віртуальних помічників вимірюється мільярдами. Всі провідні корпорації кинулися у дослідження і вдосконалення технологій з розвитку робототехніки на основі штучного інтелекту.

Таким чином, перед людиною виросла нова проблема створення і використання штучного інтелекту і інформаційної адаптації людини в нових умовах розвитку технічного прогресу.